

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 104. Quid circa legitimos & illegitimos sit præterea addendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

cerdos, ipso jure est privatus, Cap. *Licet* 14., de Elect. in 6., *Laym.* aliique cum *Leur.* q. 320. Quod tenet *Passer.* n. 364., quamvis primo anno nullos fructus percipiat: estque præterea illâ vice incapax istius beneficii, etiam ante omnem sententiam, uti communissimè omnes cum *Sanch.* in Conf. l. 2. c. 2. d. 22. contra nonnullos apud *Barb.* de Off. Paroch. c. 5. n. 9. & 13., qui dicunt non teneri dimittere nisi post sententiam, quod probabile esse agnoscit *Castrop.* n. 6., quia nemo videtur teneri tales pœnas in se exequi: hinc etiam *Henriq. Garc.* & alii cum *Barb.* n. 12. admittunt in conscientia non vacare, donec spoliatur. Eadem autem obligatio est in Vicariis & aliis similibus beneficiis curatis, *Castrop.* n. 12.

§. IX. Si lis aliquantùm periculosa initio vel per decursum anni oriatur, potest differri susceptio Ordinis, quia non est æquum; ut quis obligetur ad onus propter beneficium, quo fortè privabitur, *Garc. Castrop.* n. 3. Excusant etiam dispensatio & impedimenta legitima, de quibus *Castrop.* à n. 9. Porro Episcopus quoad hoc de jure antiquo dispensare poterat in unico casu, nempe cum Parocho, etiam ad septennium studiorum causâ, sed de hoc vide dicta l. 3. p. 1. n. 748.

An sufficiat Ordo ante ætatem per dispensationem receptus, dicitur n. 802. & 822.

Q. 104. Quid circa legitimos & illegitimos sit præterea addendum. R. Illegitimi omnes, sive sint naturales sive spurii, sunt irregulares & inhabiles ad quodvis beneficium, Cap. *Cum in cunctis*, Cap. *Innotuit*, de Elect., Cap. *Ut filii*, de filiis præsb., Cap. 1. eod. tit. in 6. Probabile tamen est provisionem illegitimi non esse ipso jure nullam, *Passer.* & alii cum *Leur.* p. 1. q. 288. Hic præcipue

explicandum est, quinam sint illegitimi, quinam naturales aut spurii, quomodo aliquis legitimari possit, quomodo filii Clericorum excludantur beneficiis. Quoad successiones vel hereditates illegitimorum satis dictum est l. 3. p. 2. à n. 1163.

751

§. I. Illegitimi dicuntur, qui nascuntur extra matrimonium: & secundum dicta l. 3. p. 2. n. 1162., si intra tempus, quo concepti sunt & nati, potuerit esse validum matrimonium inter parentes, dicuntur naturales; si inter eos non potuerit esse validum matrimonium, dicuntur spurii; hinc si alter vel uterque parens habuerit in sæculo simplex votum castitatis, proles ex his nata est naturalis, quia licet inter parentes tunc esse non potuerit licitum matrimonium, attamen potuit esse validum, cum tale votum non dirimat matrimonium, sed tantum reddat illicitum, *Mol. Castrop. T. 13. d. 4. p. 1. §. 1. contra Az. & alios.* Idem est de prole nata ex patre vel matre post celebrata sponsalia cum alia persona, *Castrop.*, nata autem post sponsalia inter patrem & matrem jure civili censetur legitima, etiamsi sponsus matrem deserat & ducat aliam, *Strickius* de success. ab intest. diff. 1. c. 2. §. 49. & 50., sed jure canonico est naturalis.

752

§. II. Legitimi sunt, qui nascuntur ex matrimonio non baptizatorum, contracto secundum illorum usum *Pass. de Elect. c. 25. n. 108.* Item nati ex matrimonio ab utroque fidei contracto mala fide, eò quod putarent subesse impedimentum dirimens, si hoc revera non suberat, *Suar. Sanchez* de matr. l. 9. d. 36. n. 3. Nati verò ex muliere & viro post matrimonium ratum professio in Religione, sunt spurii, quia solutum erat matrimonium, & aderat impedimentum dirimens, *Sanch. Barb. Leuv. p. 1. q. 258.* Similiter nati ex viro factio presbytero &

& uxore id permittente post ratum vel consummatum matrimonium, quamvis simpliciter & quoad civilia non vocentur, sunt tamen illegitimi secundum quid, irregulares & inhabiles ad beneficia Ecclesiastica.

§. III. Si contrahentes matrimonium habuerint occultum impedimentum dirimens & præmiserint proclamationes, proles inde nata est legitima, Cap. *Ex tenore*, Cap. *Cum inter*, Cap. *Pervenit*, Qui filii sint legitimi, *Garc. p. 7. c. 2. n. 44.*; si autem sint omiffæ proclamationes, censerat illegitima, *Barb. ad Cap., Cum inhibitio*, de clandest. despons., neque cum tali dispensabit Papa, inquit *Gobat* in *Exp. T. 10. n. 501.*; natus autem ex matrimonio publico, quod bonâ fide saltem ab uno ex contrahentibus putabatur esse validum, quamvis revera fuerit invalidum, censeri debet legitimus, uti ex jure probant *Castrop. n. 6. Strick. §. 51. Gob. in Quin. T. 5. c. 37. n. 247.*, qui in *Exp. T. 8. n. 438.* idem dicit, quamvis postea sequeretur divortium.

754

§. IV. Quando dubitatur, an aliquis sit legitimus an illegitimus, reputari debet legitimus, *Barb. Menoch. Mascard. Passer Castrop. Tambur. Gob. n. 435. Leur. q. 265*, tum quia in dubio non præsumitur vitium, sed standum est pro favore & valore matrimonii, tum etiam quia culpa parentum est dubia, & illegitimitas esset quasi pœna certa, pœna autem certa non respondet culpæ incertæ, & ideo *Cap. Lator*, & *Cap. Pervenit*, Qui filii sint legit., in dubio, an quis sit illegitimus, rejicitur onus probandi in opponentem. Ex hoc principio dicendum est, I. Quamvis sciatur, quod uxor ante matrimonium habuerit copulam cum pluribus, tamen si proles nascatur post septimum mensem ab initio matrimonio, præsumitur legitima, *Gob. T. 10. n.*

197. 2. Quamvis mater illum dicat illegitimum, qui antehac habitus est pro legitimo filio, habendus est legitimus, uti habet communis: Idem est, si parentes dicant se non fuisse veros conjuges, quia delinquentium confessio tantum valet contra ipsos, non autem contra tertium innocentem, nisi accedant alia indicia, *Passer. n. 179. contra Suar.*; potestque videri *Leur. q. 265. & 266. §.* In locis catholicis nati ex matrimonio initis coram Prædicante vel cum impedimento juris Ecclesiastici, quæ apud heterodoxos impedimenta esse non reputantur, censebuntur legitimi, quia eorum matrimoniorum validitatem defendunt plures AA, uti dicemus l. 6. 4. Si sciatur duos contraxisse cum impedimento dirimente, & dubitetur, an contraxerint malâ fide, proles censebuntur legitime, *Suar. de Cens. d. 50. f. 1. n. 10. Passer. n. 109.*; quod tenet, etiam si parentes, postquam bonâ fide contraxerant, dubitarint de valore matrimonii, & proles stante hoc dubio sint genitæ.

755 §. V. Aliqui putant, quamvis certum esset Titium esse illegitimum, si tamen publicè habeatur pro legitimo, posse pro tali se gerere, quia est legitimus pro foro externo, nec plus videntur intendere Canones, quorum finis est, ut personæ ad beneficia admittendæ sint publicè & in communi æstimatione honestæ, quod hic erit; & simile quid dictum est à n. 38. de puella corrupta, quæ potest se gerere velut Virginem: sed quidquid sit de hoc postremo casu, quoad priorem contradicunt *Nay. Suar. Az. Sayr. Leur. q. 262.*, quamvis *Laym. & alii cum Pelliz. de Regul. T. 2. T. 7. c. 5. f. 2. n. 71.* fateantur talem illegitimum, quando causa gravis urget, posse promoveri, etiam ad sacros Ordines sine dispensatione, si hæc haberi nequeat sine propria aut

parentum infamia: Ratio nostra est, quia communis sententia tenet cum *Diana* p. 10. T. 13. R. 30. etiam occultos illegitimos esse irregulares. Vide dicenda n. 781.

§. VI. Legitimatio est restitutio natalium quoad 756
ea, quæ jure positivo illegitimis denegantur: differt autem à dispensatione, quod hæc fit circa aliquos tantum effectus, sitque strictè interpretanda, secundum dicta l. 1. n. 798., legitimatio autem fit circa personam, quam reddit aptam ad omnes effectus, ac latè sit interpretanda, *Passer.* n. 306. *Leur.* q. 287.

§. VII. Illegitimi naturales fiunt legitimi per 757
subsequens matrimonium parentum, etiam si postea prius contrahatur in articulo mortis, & quando facti sunt inhabiles ad generandum, aut post intermedium aliud matrimonium, *Stryck.* §. 62.; matrimonium enim fictione juris retrotrahitur ad tempus, quo proles sunt genitæ, atque legitimat ex vi sua & legis positivæ, etiam si parentes aut proles ipsæ legitimationem nollent, vel etiam postea essent ingratiſsimæ: sufficit autem matrimonium præsumptum, bonâ fide contractum, etiam sine ceremoniis & scripturis nuptialibus, dummodo ab Ecclesia ut validum reputetur, quamvis fortè re ipsa esset invalidum. Vide *Leur.* q. 260. n. 1. An autem & quomodo per subsequens matrimonium clandestinum legitimari possit proles, videri possunt *Sanch.* de mati l. 3. d. 44. n. 2. *Carden.* in 1. crisi d. 11. n. 149.

§. VIII. Si Cajus per fornicationem natus ex Ti- 758
tio & Berta moriatur illegitimus, & relinquat proles ex vero conjugio, tumque prius matrimonium ineant Titius & Berta, proles Caji etiam immediatè legitimantur ex vi hujus matrimonii, uti latè contra alios probat *Castrop.* §. 2.

A a 5

§. IX.

759 §. IX. Spurii spectato jure Canonico non legitimum per subsequens matrimonium, Cap. *Tanta*, Qui filii sint legit. Quòd si impedimentum dirimens ab uno saltem parentum fuerit ignoratum, quando proles concipiebantur, putant *Stryck. §. 68. & Castrop. n. 9.* legitimari, quia sicuti ad hoc, ut filius sit legitimus, sufficit bona fides unius è parentibus habilibus, ita ad hoc, ut sit naturalis, videtur sufficere, quòd unus ignorarit impedimentum dirimens; sed *Suar. Garc. Peyr.* contradicunt, quia cum uterque sciverit se illicitè agere, & illa quasi pœna sequatur delictum, putant ex dispositione juris censendum esse spurium.

760 §. X. Si impedimentum abfuerit saltem tempore nativitatis, adhuc volunt *Abb. Butr. Suar. Menoch. Fill. Garc. Pass. n. 134.* esse spurium, sed probabilius contradicunt *Covarr. Sanch. Sayr. Pont. Peyr. Barb. Castrop. n. 5.* quia secundum legem civilem debet hìc attendi tempus conceptionis vel nativitatis, prout proli magis expedit; nec huic legi derogant Canones: & idem dicit *Castrop.*, si quocumque tempore intermedio fuerint habiles.

761 §. XI. Tam spurii quàm naturales legitimari possunt per solum supremum Principem ipsorum, aut ex ejus commissione per alium, v. g. in Imperio Romano per Comitem Palatinum: Supremi autem Principes sunt, in ecclesiasticis Papa; in civilibus, Imperatores, Reges aliique Principes, qui pro suis terris condere possunt leges & conditas abrogare, *Castrop. §. 5.* Princeps autem Ecclesiasticus legitimat ad favores tantum Ecclesiasticos, sæcularis tantum ad sæculares, quia neuter potest se extendere ultra suum forum, unde *Cajus* hìc legitimated à Cæsare, est legitimus civiliter tantum, & manet irregularis ac incapax beneficii, capax tamen est juris

ris patronatus annexi suæ hæreditati, *Castrop.* n. 19. E contra legitimatus à Papa est legitimus canonicè tantum, fitque capax Ordinum & beneficiorum, sed non successionis hæreditariæ nec aliorum jurium civilium solis legitimis concessorum, *Gob. in Quin.* T. 5. c. 37. n. 350. Vide tamen etiam *Less.* in auct. v. *Illegitimus* cas. 2., & præcipuè *Delbene* de Immun. Eccles. c. 10. dub. 6. sect. 9. Ut autem valeat hæc legitimatio, putat *Castrop.* §. 6. n. 13. requiri consensum tam parentum quàm legitimandi, quia invito non fit gratia. Vide dicta l. 1. n. 841. Quomodo autem possit Papa legitimare aliquem etiam quoad civilia, removendo illegitimitatem ab ipso Matrimonio, & veluti sanando radicem, explicant *Castrop.* §. 5. à n. 5. & *Corr.* in praxi disp. Apost. l. 8. c. 3. à n. 51., sic enim si Papa per clausulam *ex tunc* vel *ab initio* dispenset in Matrimonio inito cum impedimento dirimente, aut illud postea ratihabeat, tunc sanat radicem, & legitimantur etiam spurii, *Abb. Gare. Passer.* n. 142., quod dicunt verum esse *Peyr. & Barb.* Cap. *Tanta*, etiamsi ob mortem unius conjugis Matrimonium non potuerit perfici. Quod si nudè dispenset pro Matrimonio contrahendo, manent spurii, *Passer.* n. 144. An verò & quomodo filius legitimari possit à parente, aut Clericus à Principe sæculari, explicat *Castrop.* §. 6. à n. 5. Et quas condiciones requirat Rescriptum legitimationis, explicat §. 7.

§. XII. Episcopus aliique habentes jurisdictionem quasi Episcopalem; item Capitulum Sede vacante, possunt cum suis subditis etiam spuriiis dispensare ad Ordines minores & ad beneficium tantum simplex, Cap. *Is qui*, de filiis presbyt. in 6. *Barb.* ibidem n. 6 Non tamen ad plura beneficia, etiamsi tenuia, *Az.* aliique apud *Lenr.* q. 269. Etiam probabili-

habilitate dispensare possunt cum illegitimis occultis ad sacros Ordines, *Avil. Kôn. Corneo, Henric. Laym. Lex. Prepos. Peyr.* apud *Dianam* p. 10. T. II. R. 24., & cum *Pelliz.* n. 73. Item ad Canonatum Ecclesiæ Collegiatae & ad inferiora beneficia Cathedralis, quæ non requirunt Ordinem sacrum, *Diana* p. 4. T. 2. R. 64., & multò magis secundùm *Nav. Kôn. Castrop.* contra *Suar. Passer.* & alios, ad ministrandum in Ordinibus sacris bonâ, aut fortè etiam malâ fide susceptis, uti putat *Laym.*, videri tamen debent de his *Barb. de Pot. Epis.* alleg. 45. à n. 19. & *Leur.* q. 267. 268. 270. Quomodo autem verba talis dispensationis sint interpretanda, dixi l. 1. n. 62., potestque videri etiam *Leur.* q. 269. & *Less.* cas. 3.

763

§. XIII. Filii illegitimi Clericorum, etiam si sint legitimi vel dispensati ad Ordines & beneficia, non possunt in Ecclesiis, ubi eorum patres habent aut habuerunt beneficium, obtinere beneficium qualecunque, etiam dissimile, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ patres habent vel habuerunt; imò nec ullo modo ministrare in illis Ecclesiis, ita *Trid. Sess. 25. c. 15. de Ref.*, circa quod varia dubia, extensiones & limitationes adducunt *Castrop.* d. 4. p. 2. *Luca* de benef. d. 66. *Leur.* q. 272 & seqq., ubi q. 278. idem ex parte extendit ad Regulares; item q. 279. & 280. ad patrem, qui succederet filio in eodem beneficio, aut in eadem Ecclesia post filium obtineret beneficium. Vide dicta n. 700.

764

§. XIV. Filii legitimi Clericorum possunt in eadem Ecclesia habere cum patre beneficium, non tamen succedere in beneficio, nisi mediatè, *Cap. Ad extirpandas*, & *Cap. Constitutus*, de filiis præb. *Inn. Garc. Leur.* q. 281. & seqq., ubi circa hæc plures limitationes, extensiones & dubia proponit ac resolvit.

§. XV:

§. XV. Hic obiter notandum est cum *Strick. §. 763*

illegitimos etiam per hoc discerni, quod non utantur insignibus patris, nisi baculo seu barrâ interjectâ, quæ incipiat à sinistris & desinat in imum latus dextrum, quia sunt filii quasi sinistræ; E contra pro legitimis, à dextris desinit in sinistram.

Quomodo omnes illegitimi legitimentur, si in aliqua Religione emittant vota substantialia, dictum est n. 8., ubi circa hos plura videri possunt.

Q. 105. *An exposititii, quorum parentes ignorantur, censi debeant legitimi, adeoque sint capaces beneficiorum. R. Negant Covarr. Vgol. Majol. Suar. Vasq. Rebel. Garc. Tond. Corr. Paxiord., quia sæpius sunt illegitimi, præsumptio autem sumitur ex his, quæ frequenter contingunt: E contra affirmant Grat. Felin. Bermand. Paleot. Rodriq. Menoch. Mascard. Salas, Barb. Peyr. Pass. Diana, Castrop. Pontius, Leur. p. 1. q. 265. de quo etiam habet p. 3. q. 521. quia etiam sæpe exponuntur legitimi ob paupertatem parentû vel alias causas, in dubio autem facienda est interpretatio in meliorem partem & in favorem prolis, arg. Cap. Ex tenore, Qui filii sint legit. Et quando est præsumptio contra præsumptionem, illa debet prævalere, quæ continet favorem & excludit delictum, cum delicta non præsumantur: denique quia in dubio, an quis sit legitimus an illegitimus, censi debet legitimus, secundum dicta n. 754.*

Q. 106. *Quid notandum sit circa conjugatum, 767 bigamum, servum. R. Seqq.*

§. I. Quamvis aliqui dicant Clericum conjugatum in Ecclesia latina esse ex dispensatione Episcopî capacem beneficii simplicis, quia id videtur supponi Cap. Ioannes, de Cler. & conjug., tamen tenendum est oppositum cum *Sanch. de matr. l. 7. d. 42.*

n. 18.